

ເອກະລັກຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ

2015

ຈັດພິມໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ຮ່ວມກັບ: CLICK

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: SDC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ຄໍາເຫັນ ຂອງຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ນ້ອຍ, ເນື້ອທີ່ບໍ່ກວ້າງຂວາງແຕ່ກໍອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມໂດຍສະເພາະແມ່ນຫຼາກຫຼາຍສີສັນຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າ. ຊຶ່ງເປັນສິ່ງເອກອ້າງທະນົງໃຈຂອງປວງຊົນລາວ ແລະ ເປັນທີ່ດຶງດູດເອົານັກທ່ອງທ່ຽວໃນທົ່ວໂລກຫຼາຍລ້ານຄົນເຂົ້າມາຮຽນຮູ້ວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວໃນແຕ່ລະປີ. ດັ່ງທີ່, ທ່ານ ປະທານ ໄກສອນພົມວິຫານ, ຜູ້ນຳທີ່ເຄົາລົບຮັກຂອງປວງຊົນລາວທັງຊາດໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ: “ປະເທດລາວເຮົາມີວົງຄະນາຍາດລວມອັນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ”. ໃນຫຼາຍຊົນເຜົ່າກໍມີຫຼາຍດ້ານທີ່ດີປຽບເໝືອນດັ່ງດອກໄມ້ນາໆພັນທີ່ພວມເບິ່ງບານໃນສວນອຸທະຍານອັນພາໃຫ້ມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີສັນ ແລະ ສົ່ງກິ່ນຫອມຫວນ.

ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດຮ່ວມກັບ ວິສະຫະກິດ CLICK I4 Dev ໂດຍ: ສະໜັບສະໜູນຈາກສະຖານທູດ ສະວິດສະແລັ່ນ (SDC), ຈຶ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມປຶ້ມກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ຄືນໃໝ່ໂດຍແຍກຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນເມື່ອກ່ອນ. ເພື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສັງຄົມ ໄດ້ເຂົ້າໃຈຮີດຄອງປະເພນີອັນເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າກຣຽງ ໃນ ສປປ ລາວ. ປຶ້ມນ້ອຍຫົວນີ້ແມ່ນບັນລະຍາຍກ່ຽວກັບເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ຊື່ເອີ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງ, ການນຸ່ງຫົ່ມ, ການກິນຢູ່, ການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ແລະ ບາງຮີດຄອງປະເພນີ.

ແຕ່ເນື່ອງຈາກ, ການຮຽບຮຽງເນື້ອໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນທີ່ມີແລ້ວ, ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ຄວາມຊັດເຈນ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຂໍ້ມູນພໍສົມຄວນ, ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າປຶ້ມດັ່ງກ່າວຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໃນການເຂົ້າໃຈໄດ້ເອກະລັກອັນສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣຽງໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ ແລະ ຈະເປັນພື້ນຖານຕື່ມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ນຳເອົາຂໍ້ມູນໃໝ່ມາປັບປຸງໃຫ້ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ

ທ່ານສາມາດດາວໂຫຼດເອົາເນື້ອໃນປຶ້ມ ດັ່ງກ່າວໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ :

www.doe-lfnc.org ຫຼື ຕິດຕໍ່ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມມາຍັງ ກົມຊົນເຜົ່າ

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

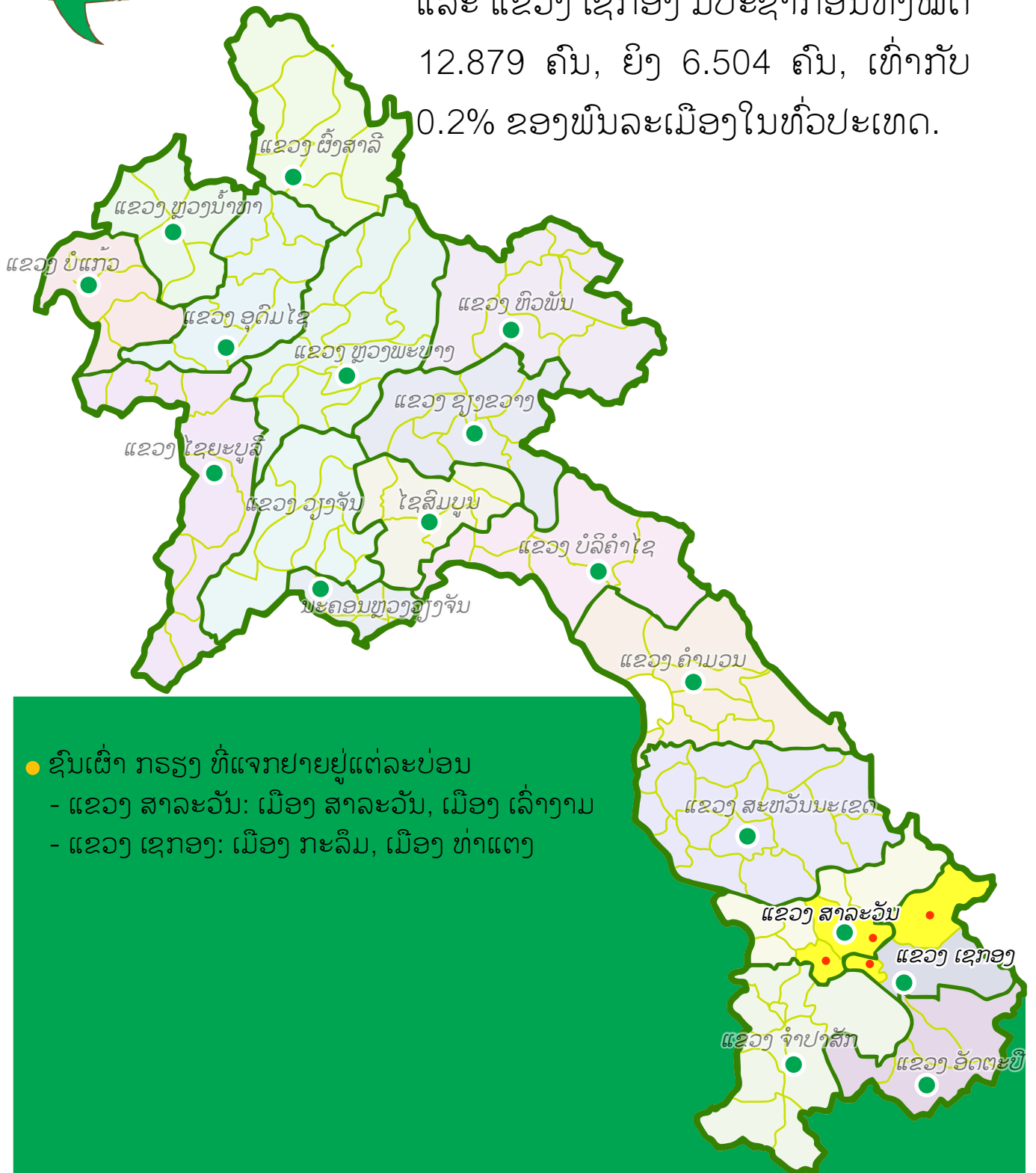
ທີ່ເບີໂທ: 021 218965, Email : ethnic123lfnc@gmail.com

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....2015

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ
ຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ

ແຜນທີ່ການແຈກຢາຍພົນລະເມືອງ

ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ອາໄສຕັ້ງຖິ່ນຖານ ແລະ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ແຂວງ ສາລະວັນ ແລະ ແຂວງ ເຊກອງ ມີປະຊາກອນທັງໝົດ 12.879 ຄົນ, ຍິງ 6.504 ຄົນ, ເທົ່າກັບ 0.2% ຂອງພົນລະເມືອງໃນທົ່ວປະເທດ.

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ຊື່ເອີ້ນ

ພາບໂດຍ: ອົງການ SDC

ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ມີປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ຕົ້ນກຳເນີດ ຄືກັນກັບບັນດາຊົນເຜົ່າໃນໝວດ ພາສາມອນ-ຂະແມ. ໝາຍຄວາມ ວ່າ: ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມາອາໄສ ແລະ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນດິນແດນລາວຂອງ ພວກເຮົາມາໄດ້ຫຼາຍສະຕະວັດແລ້ວ. ປັດຈຸບັນຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ໄດ້ຕັ້ງ ຖິ່ນຖານພູມລຳເນົາ ແລະ ທຳມາຫາກິນຢູ່ບັນດາແຂວງພາກໃຕ້ຂອງ ລາວຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນຢູ່ ເມືອງ ກະລຶມ, ເມືອງ ທ່າແຕງ ແລະ ເມືອງ ລະ ມາມ ແຂວງ ເຊກອງ. ນອກຈາກນີ້, ເຂົາເຈົ້າຍັງໄດ້ດຳລົງຊີວິດຢູ່ເມືອງ ສາລະວັນ ແຂວງ ສາລະວັນ ແລະ ເມືອງ ປາກຊ່ອງ ແຂວງ ຈຳປາສັກ.

ຊົນເຜົ່າອື່ນເອີ້ນເຂົາເຈົ້າວ່າ: “ແງະ”, ຊື່ທີ່ເຂົາເຈົ້າມັກ ແລະ ຊື່ທີ່ນຳໃຊ້ໃນທາງລັດຖະການປັດຈຸບັນແມ່ນ “ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ”. ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ປະກອບດ້ວຍ 2 ແຂງຄື: ເກາະ ແລະ ຈະຕ່ອງ.

ອາຊີບຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ

ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ສ່ວນຫຼາຍມີອາຊີບເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າພ້ອມໆ ກັບການປູກເຂົ້າກໍຍັງປູກພືດຜັກເພື່ອໄວ້ບໍລິໂພກເຊັ່ນ: ໃນໄຮ່ຜົນດຽວນັ້ນເຂົາເຈົ້າຈະປູກຫຼາຍຢ່າງຄື: ພືດຜັກ, ເຜືອກ, ມັນ, ໝາກອຶ, ໝາກເຜັດ, ໝາກເຂືອ, ໝາກໂຕ່ນ, ໝາກແຕງ, ສາລີ ແລະ ອື່ນໆເພື່ອໄວ້ກິນໃນເວລາຂາດເຂີນເຂົ້າ. ການລ້ຽງສັດປະເພດໄກ່ ແລະ ໝູ, ຈະລ້ຽງເກືອບທຸກຄົວເຮືອນ ຊຶ່ງມີເປົ້າໝາຍເພື່ອໄວ້ປະກອບ ພິທີກຳ ແລະ ກິນເປັນອາຫານໃນບາງໂອກາດເທົ່ານັ້ນ. ສ່ວນສັດປະເພດ ງົວ, ຄວາຍ ກໍລ້ຽງແຕ່ບໍ່ຫຼາຍເຂົາເຈົ້າຈະຫາເວລາຫວ່າງໄປຊອກຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພື່ອໄປຂາຍ ແລະ ແລກປ່ຽນສິ່ງຂອງກໍຄື ເຄື່ອງໃຊ້ສອຍຕ່າງໆ ທີ່ຈຳເປັນໃນການດຳເນີນຊີວິດປະຈຳວັນ. ປັດຈຸບັນມີຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ມີການຫັນມາປູກຕົ້ນໄມ້ກິນໝາກເຊັ່ນ: ກາເຟ, ຢາສູບ ແລະ ອື່ນໆ. ຄຽງຄູ່ກັບບັນຫາທີ່ກ່າວມານັ້ນຍັງມີມູນເຊື້ອທາງດ້ານຫັດຖະກຳຈັກສານ, ຫຍິບປັກຖັກແສ່ວອີກດ້ວຍ.

ທັດໜີ້ບ້ານ ແລະ ເຮືອນ

ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ສ່ວນຫຼາຍໄດ້ຕັ້ງຖິ່ນຖານບ້ານຊ່ອງຢູ່ເຂດທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກລັກສະນະຂອງບ້ານຈະເປັນຮູບວົງມົນມີສາລາກວານ ການປຸກສ້າງເຮືອນກໍຍັງປະຕິບັດຕາມປະເພນີຂອງເຂົາເຈົ້າຄື: ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ມັກຈະປຸກສ້າງ ແລະ ຢູ່ເຮືອນຮ້ານ. ການຈັດແບ່ງຫ້ອງໃນເຮືອນນັ້ນແມ່ນອີງຕາມຈຳນວນສະມາຊິກຂອງຄົວເຮືອນຊຶ່ງມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນກັບຊົນເຜົ່າ ກະຕູ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົາ

ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ

ສຳລັບການນຸ່ງຖືເອ້ຢ້ອງທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ນັ້ນແມ່ນນິຍົມໃສ່ເວລາມີພິທີກຳ ຫຼື ງານບຸນປະເພນີເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ໃນວັນທຳມະດາທົ່ວໄປເຂົາເຈົ້າຫັນມານຸ່ງເຄື່ອງທີ່ຊື້ຈາກຕະຫຼາດ ເປັນສ່ວນຫຼາຍ.

ການນຸ່ງຫົ່ມເອ້ຢ້ອງຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ກໍຄ້າຍຄືກັນກັບ ບັນດາຊົນເຜົ່າທີ່ອື່ນໃນໝວດ ພາສາມອນ-ຂະແມ ຢູ່ພາກໃຕ້ເປັນ ຕົ້ນຜູ້ຊາຍນຸ່ງກະຕ່ຽວ, ບໍ່ຫົ່ມເສື້ອແຕ່ເຂົາເຈົ້າບັ້ງຜ້າແພ ແລະ ຫົ່ມຜ້າ ບ່ຽງ, ຍາມໜາວເອົາຜ້າກາໂລພັນຄົງແບບຫົ່ມເສື້ອຍາວຢ່ອນລົງຮອດ ບິແຂ່ງ.

ປະເພນີຕັດແຂ້ວ, ບ່ອງຫູ ແລະ ສັກລາຍຕາມຕົນຕົວເພື່ອ ສະແດງເຖິງຄວາມເກັ່ງກ້າ, ຄວາມອົດທົນ ແລະ ຄວາມຮັ່ງມີເຫຼົ່ານີ້ ເປັນຕົ້ນ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ

ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ແມ່ນກິນເຂົ້າໜຽວ, ອາຫານແມ່ນນິຍົມກິນ ປະເພດຫຼາມ, ດື່ມເຫຼົ້າໄຫ, ສູບຢາດ້ວຍກອກເດີ. ປັດຈຸບັນແມ່ນໄດ້ຫັນ ປ່ຽນມານິຍົມກິນອາຫານແບບຊົນເຜົ່າລາວ ແລະ ຊົນເຜົ່າອື່ນໆທີ່ຢູ່ ໃກ້ຄຽງ. ໄປຕາມການດຳລົງຊີວິດຢູ່ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.

ພາບໂດຍ: ກິມຊົນເຜົ່າ

ງານບຸນ

ສຳລັບບຸນປະເພນີ ແລະ ພິທີກຳທີ່ສຳຄັນຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ເຂົາເຈົ້າຈະມີການສະເຫຼີມສະຫຼອງດ້ວຍຫຼາຍຮູບການ ແລະ ໃນປີໜຶ່ງ ໜຶ່ງຈະເຮັດຫຼາຍຄັ້ງເປັນຕົ້ນແມ່ນການເຮັດພິທີກຳເພື່ອລະນຶກເຖິງຈິດ ວິນຍານຂອງພໍ່, ແມ່ ຊຶ່ງເພິ່ນມັກຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນສີ່, ບຸນປີໃໝ່ (ບຸນງະ) ສະຖານທີ່ສຳລັບຈັດພິທີກຳສ່ວນຫຼາຍແລ້ວແມ່ນເຮືອນສາລາກວານ. ເມື່ອມີພິທີກຳດ້ານຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ງານບຸນປະເພນີສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ ເຂົາເຈົ້າຈະຂ້າຄວາຍເພື່ອຖວາຍ ແລະ ເປັນອາຫານ. ນອກຈາກນີ້, ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ຍັງມີພິທີກຳໃນຮອບປີໜຶ່ງໆທີ່ກ່ຽວກັບ ການຜະລິດ ແລະ ເວລາເກີດໄພພິບັດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການເຮັດພິທີກຳ ກ່ອນຈະຮູດ ຫຼື ເກັບກ່ຽວເຂົ້າຊຶ່ງຈະມີການຄະລຳບ້ານເປັນເວລາ 3 ວັນ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ເຄື່ອງດົນຕີ ແລະ ສິລະປະຟ້ນເມືອງ

ດ້ານສິລະປະວັນນະຄະດີຂອງຊົນເຜົ່າຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ມີພາສາປາກເວົ້າທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຕົນ ຊຶ່ງຈັດຢູ່ໃນໝວດພາສາມອນ-ຂະແມ. ເຂົາເຈົ້າບໍ່ມີຕົວໜັງສືຂຽນ. ເຂົາເຈົ້າມີກອນຂັບລຳ, ມີນິທານຟ້ນເມືອງ ມີການເຕັ້ນລຳຕາມຈັງຫວະຂອງດົນຕີ ແລະ ອື່ນໆ. ຊຶ່ງເປັນເອກະລັກຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ພາສາປາກເວົ້າ

ຊົນເຜົ່າ ກຣຽງ ມີພາສາປາກເວົ້າທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຕົນ ຊຶ່ງຈັດຢູ່ໃນໝວດພາສາ ມອນ-ຂະແມ, ບໍ່ມີຕົວໜັງສືຂຽນ.

ຄັດຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ

ການສົມທຽບ

ພາສາ ລາວ ກັບ ພາສາ ກຣຽງ

ລຳດັບ	ພາສາ ລາວ	ພາສາ ກຣຽງ
01	ສະບາຍດີ	ສະບາຍດີ
02	ໂຊກດີ	ໂຊກດີ
03	ຂອບໃຈ	ຂອບໃຈ
04	ຂໍໂທດ	ຂໍໂທດ
05	ເຈົ້າຊື່ຫຍັງ?	ອາແມ່ະຈາຣແມ່ະ?
06	ເຮັດຫຍັງຢູ່?	ໄມແມ່ະຕັກ?
07	ກິນເຂົ້າແລ້ວບໍ່?	ຈາເປີຍເຢີ?
08	ລາກ່ອນ	ໂຈເຣັຍ
09	ພົບກັນໃໝ່	ແກະພົບຕຳແມ່ະ
10	ບໍ່ເປັນຫຍັງ	ແງະແມ່ະແມ່ະ

ຂໍ້ມູນໂດຍ: ແນວລາວສ້າງຊາດ ແຂວງ ເຊກອງ

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995 (Department of Health 1996).

There is a growing emphasis on the need to improve the efficiency of the public sector, and to ensure that the public sector is able to deliver the services that are required by the public. This has led to a number of initiatives, including the introduction of competition, the restructuring of public services, and the introduction of new management practices. These initiatives have led to a number of changes in the way that public services are delivered, and have led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

One of the main reasons for the need to improve the efficiency of the public sector is the increasing demand for public services. This is due to a number of factors, including the ageing population, the increasing incidence of chronic diseases, and the increasing demand for social services. These factors have led to a number of changes in the way that public services are delivered, and have led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

Another reason for the need to improve the efficiency of the public sector is the increasing pressure on public finances. This is due to a number of factors, including the increasing cost of public services, the increasing demand for public services, and the increasing pressure on public finances. These factors have led to a number of changes in the way that public services are delivered, and have led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

There are a number of ways in which the efficiency of the public sector can be improved. These include the introduction of competition, the restructuring of public services, and the introduction of new management practices. These initiatives have led to a number of changes in the way that public services are delivered, and have led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

One of the main ways in which the efficiency of the public sector can be improved is by the introduction of competition. This has led to a number of changes in the way that public services are delivered, and has led to a number of improvements in the efficiency of the public sector. This has led to a number of changes in the way that public services are delivered, and has led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

Another way in which the efficiency of the public sector can be improved is by the restructuring of public services. This has led to a number of changes in the way that public services are delivered, and has led to a number of improvements in the efficiency of the public sector. This has led to a number of changes in the way that public services are delivered, and has led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

A third way in which the efficiency of the public sector can be improved is by the introduction of new management practices. This has led to a number of changes in the way that public services are delivered, and has led to a number of improvements in the efficiency of the public sector. This has led to a number of changes in the way that public services are delivered, and has led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

There are a number of other ways in which the efficiency of the public sector can be improved. These include the introduction of new technologies, the introduction of new management practices, and the introduction of new management practices. These initiatives have led to a number of changes in the way that public services are delivered, and have led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.

There are a number of other ways in which the efficiency of the public sector can be improved. These include the introduction of new technologies, the introduction of new management practices, and the introduction of new management practices. These initiatives have led to a number of changes in the way that public services are delivered, and have led to a number of improvements in the efficiency of the public sector.